

ZAN-BPD

Zanarini Rating Scale for Borderline Personality Disorder

Institut for PersonlighedsTeori og Psykopatologi
og
Psykiatrisk Forskningsenhed, Region Sjælland

ZAN-BPD

Zanarini Rating Scale for Borderline Personality Disorder

Copyright © 2001: Mary C. Zanarini, EdD & Frances R. Frankenburg, MD

McLean Hospital, Harvard Medical School

Med forfatteren tilladelse oversat af

Rune Andersen, Sebastian Simonsen og Morten Hesse

2012

BAGGRUNDSINFORMATION

1. Navn: _____

2. Inklusionsnummer:

3. Dato:

4. Behandlingsstatus: Indlagt Ambulant Ikke patient

5. Alder:

6. Køn: Kvinde Mand

7. Etnicitet (nationalitet): _____

8. Antal års uddannelse:

9. Beskæftigelse: _____

10. Interviewer: _____

UTILPASSET, INTENS VREDE ELLER VANSKELIGHED MED AT KONTROLLERE VREDE

Har du inden for den sidste uge (to uger)...

... følt dig meget vred?

Hvad med at have følt dig rigtig vred indeni, men formået at gemme det væk, så andre folk ikke lagde mærke det?

Opført dig på en vredladen måde (fx været sarkastisk, råbt ad folk, ødelagt ting)?

Hvad med at være blevet rasende og kommet i slagsmål med nogen, som du er tæt på?

Hvis der er blevet svare ja til nogen af spørgsmålene omkring vrede, spørg om intensiteten og hyppigheden af symptomerne. Spørg også om eksempler. Sæt så cirkel om det tal, der bedst repræsenterer den beskrevne og/eller observerede sværhedsgrad af symptomer.

0	Ingen symptomer	Ingen utilpasset vrede rapporteret eller observeret under interviewet.
1	Milde symptomer	Hyppige følelser af frustration eller irritation. Lejlighedsvist mildt vredladne handlinger (fx snerre ad folk, sarkasme).
2	Moderate symptomer	Daglige følelser af frustration eller irritation. Hyppige mildt vredladne handlinger. Lejlighedsvis, intense vredladne handlinger af verbal natur (fx længerevarende verbale udbrud, trusler om vold).
3	Alvorlige symptomer	Hyppige følelser af intens vrede eller raseri. Daglige mildt vredladne handlinger. Hyppige, intense vredladne handlinger af verbal natur. Lejlighedsvis, intense vredladne handlinger af fysisk natur (fx ødelæggelse af ejendele, fysiske overfald, slagsmål).
4	Svære symptomer	Daglige følelser af intens vrede eller raseri. Daglige, intense vredladne handlinger af verbal natur. Hyppige, intense vredladne handlinger af fysisk natur.

AFFEKTIV USTABILITET PÅ GRUND AF UDPRÆGET REAKTIV SINDSSTEMNING

Har du inden for den sidste uge (to uger) ...

... oplevet at dit humør pludseligt har ændret sig (fx fra at have følt dig okay til at føle dig rigtig ked af det eller meget irriteret eller ekstremt angst)?

Hvad med fra at have følt dig okay til at have følt dig rasende, panikslagen, eller helt fortvivlet?

Har du haft humørsvingninger?

Blevet fortalt at du er en humørsyg person?

(Hvis der er blevet svaret ja til noget af det ovenstående)

Varer disse humørsvingninger typisk kun fra et par timer til et par dage?

Hvis der er blevet svaret ja til nogen af spørgsmålene omkring affektiv ustabilitet, spørg om intensiteten og hyppigheden af symptomerne. Spørg også om eksempler. Sæt så cirkel om det tal, der bedst repræsenterer den beskrevne og/eller observerede sværhedsgrad af symptomer.

0	Ingen symptomer	Ingen affektiv ustabilitet rapporteret eller observeret under interviewet.
1	Milde symptomer	Lejlighedsvis humørsvingninger der er ude af proportion med sværhedsgraden af aktuelle livsomstændigheder (fx at blive meget irriteret når venner siger den "forkerte" ting).
2	Moderate symptomer	Hyppige humørsvingninger der er ude af proportion med sværhedsgraden af aktuelle livsomstændigheder.
3	Alvorlige symptomer	Hyppige humørsvingninger der er væsentligt ude af proportion med sværhedsgraden af aktuelle livsomstændigheder (fx at blive fuldstændigt overvældet når "små" ting går galt). Kan beskrive følelsen af en emotionalitet, der er "over det hele".
4	Svære symptomer	Daglige humørsvingninger der er væsentligt ude af proportion med sværhedsgraden af aktuelle livsomstændigheder. Kan beskrive følelsen af en emotionalitet, der er "ude af kontrol".

KRONISKE FØLELSER AF TOMHED

Har du inden for den sidste uge (to uger) ...

... følt dig tom indeni?

Hvad med at have følt det som om du ikke havde nogen følelser indeni?

At der ikke var noget indeni?

Hvis der er blevet svaret ja til nogen af spørgsmålene omkring tomhed, spørg om intensiteten og hyppigheden af symptomerne. Spørg også om eksempler. Sæt så cirkel om det tal, der bedst repræsenterer den beskrevne og/eller observerede sværhedsgrad af symptomer.

0	Ingen symptomer	Ingen følelse af tomhed rapporteret eller observeret under interviewet.
1	Milde symptomer	Hyppige forbigående følelser af tomhed (fx føler tomhed 20-30 minutter 3-4 gange om ugen). Kan også beskrive følelsen af ensomhed eller kedsomhed.
2	Moderate symptomer	Daglige forbigående følelser af tomhed. Kan også beskrive følelsen af tomhed indeni.
3	Alvorlige symptomer	Hyppige vedvarende følelser af tomhed (fx føler tomhed 2-3 timer 4-5 gange om ugen). Kan også rapportere at der er tomrum, hvor der burde være følelser.
4	Svære symptomer	Daglige vedvarende følelser af tomhed. Kan også rapportere at der er ingenting indeni.

IDENTITETSFORSTYRRELSE: MARKANT OG VEDHOLDENDE USTABIL SELVBILLEDE ELLER FORNEMMELSE AF SELV

Har du inden for den sidste uge (to uger) ...

... været usikker på hvem du er eller hvordan du virkelig er som person?

Gået fra at føle nogenlunde okay omkring dig selv til at føle, at du er slem eller endda ond?

Følt at du ikke havde nogen identitet?

Hvad med at du ikke havde nogen ide om, hvem du er, eller hvad du tror på?

At du ikke engang eksisterede?

Hvis der er blevet svaret ja til nogen af spørgsmålene omkring identitetsforstyrrelse, spørg om intensiteten og hyppigheden af symptomerne. Spørg også om eksempler. Sæt så cirkel om det tal, der bedst repræsenterer den beskrevne og/eller observerede sværhedsgrad af symptomer.

0	Ingen symptomer	Ingen identitetsforstyrrelse rapporteret eller observeret under interviewet.
1	Milde symptomer	Lejlighedsvis tegn og symptomer på mild identitetsforstyrrelse (fx lejlighedsvis usikkerhed omkring hvem man selv er eller hvad et selv egentlig er som).
2	Moderate symptomer	Hyppige tegn og symptomer på mild identitetsforstyrrelse.
3	Alvorlige symptomer	Hyppige tegn og symptomer på alvorlig identitetsforstyrrelse (fx hyppige følelser af ikke at have nogen identitet, hyppige følelser af at være slem eller endda ond).
4	Svære symptomer	Daglige tegn og symptomer på alvorlig identitetsforstyrrelse. Kan også beskrive en følelse af overhovedet ikke at eksistere.

FORBIGÅENDE STRESSRELATEREDE PARANOIDE FORESTILLINGER ELLER SVÆRE DISSOCIATIVE SYMPTOMER

Har du inden for den sidste uge (to uger) ...

... følt at folk hakker på dig?

Hvad med at folk med vilje var onskabsfulde mod dig?

Følt at folk omkring dig ikke var virkelige?

Hvad med at ting omkring dig ikke var virkelige?

Haft episoder hvor du havde en følelse af uvirkelighed eller slet ikke kunne føle noget som helst?

Hvad med følelsesmæssig død?

(Hvis ja til noget af ovenstående)

Kom og gik disse følelser eller var de der næsten altid?

Forekom de kun, når du var udsat for stress?

Blev de forværret, når du blev udsat for meget stress?

Hvis der er blevet svaret ja til nogen af spørgsmålene omkring paranoide forestillinger eller dissociation, spørg om intensiteten og hyppigheden af symptomerne. Spørg også om eksempler. Sæt så cirkel om det tal, der bedst repræsenterer den beskrevne og/eller observerede sværhedsgrad af symptomer.

0	Ingen symptomer	Ingen paranoide forestillinger eller dissociation rapporteret eller observeret under interviewet.
1	Milde symptomer	Lejlighedsvist milde følelser af mistillid/ mistænksomhed (fx undren over om kæresten med vilje prøver at gøre hende ked af det). Lejlighedsvist milde følelser af uvirkelighed (fx have en følelse af uvirkelighed eller slet ikke kan føle noget).
2	Moderate symptomer	Hyppige milde følelser af mistillid/mistænksomhed. Hyppige milde følelser af uvirkelighed.
3	Alvorlige symptomer	Hyppige intense følelser af mistillid/mistænksomhed (fx en overbevisning om at terapeuten "hader" hende nu, så hun overvejer at afslutte behandling). Hyppige intense følelser af uvirkelighed (fx klager over at føle sig følelsesmæssig død, haft oplevelser af at have mistet tiden).
4	Svære symptomer	Daglige intense følelser af mistillid/mistænksomhed. Daglige intense følelser af uvirkelighed.

HEKTISKE BESTRÆBELSER PÅ AT UNDGÅ REEL ELLER FANTASERET FORLADTHED

Har du inden for den sidste uge (to uger) ...

... følt det som om du blev forladt, selv om du egentlig ikke blev det?

Gjort bestræbelser på at undgå følelsen af at være blevet forladt (fx ringet til nogen som du er nær til for at forsøge at forsikre dig selv om, at han eller hun stadig kunne lide dig)?

Hvad med at have gjort dig bestræbelser på at undgå at blive forladt (fx nægtet at forlade nogens hjem eller kontor, bedt folk indtrænge om ikke at forlade dig, klamret dig til dem rent fysisk)?

Hvis der er blevet svaret ja til nogen af spørgsmålene omkring hektiske bestræbelser på at undgå følelser af forladthed, spørg om intensiteten og hyppigheden af symptomerne. Spørg også om eksempler. Sæt så cirkel om det tal, der bedst repræsenterer den beskrevne og/eller observerede sværhedsgrad af symptomer.

0	Ingen symptomer	Ingen hektiske bestræbelser på at undgå forladthed rapporteret eller observeret under interviewet.
1	Milde symptomer	Frygter ofte forladthed. Kan indimellem indlade sig på skjulte bestræbelser på at undgå følelsen af at være forladt (fx lytte til terapeutens telefonsvarer 2-3 gange uden at efterlade en besked).
2	Moderate symptomer	Hyppige skjulte bestræbelser på at undgå følelsen af forladthed (fx "spionere" partneren for at for at forsikre sig selv om at de stadig kan lide ham eller hende).
3	Alvorlige symptomer	Hyppige, åbenlyse bestræbelser på at undgå følelsen af forladthed (fx gentagne opkald til venner sent om aftenen for at forsikre sig selv om at de kan lide ham eller hende).
4	Svære symptomer	Daglige, åbenlyse bestræbelser på at undgå følelsen af forladthed (fx nægte at forlade nogens hjem eller kontor; klamre sig til nogen fysisk; bedt om indtrængende ikke at blive efterladt alene).

GENTAGEN SELVMORDSADFÆRD, HANDLINGER, ELLER TRUSLER, ELLER SELVSKADENDE ADFÆRD

Har du inden for den sidste uge (to uger) ...

... med vilje skadet dig selv uden at ville slå dig selv ihjel (fx skåret dig selv, brændt dig selv, slået dig selv, stukket din hånd gennem vinduer, slået i væggen, banket dit hoved ind i noget)?

Truet med at slå dig selv ihjel?

(Hvis nej:) Hvad med at have fortalt nogen at du vil slå dig selv ihjel for at lade dem vide, at du er i smerte? For at se om de bekymrer sig?

Udført nogen selvmordshandlinger eller forsøg?

Hvis der er blevet svaret ja til nogle af spørgsmålene omkring selvskade eller forsøg på selvmord, spørg om intensiteten og hyppigheden af symptomerne. Spørg også om eksempler. Sæt så cirkel om det tal, der bedst repræsenterer den beskrevne og/eller observerede sværhedsgrad af symptomer.

0	Ingen symptomer	Ingen selvskade eller forsøg på selvmord rapporteret eller observeret under interviewet.
1	Milde symptomer	En vag trussel om selvmord. Et tilfælde af at kradse, ridse eller slå sig selv.
2	Moderate symptomer	En klar trussel om selvmord. 2-3 tilfælde af at kradse, ridse eller slå sig selv.
3	Alvorlige symptomer	Gentagne trusler om selvmord. Et tilfælde af at skære eller brænde sig selv. En selvmordshandling.
4	Svære symptomer	2-3 tilfælde af at skære eller brænde sig selv. Et selvmordsforsøg.

IMPULSIVITET PÅ MINDST TO OMRÅDER, DER ER POTENTIELT SELVSKADENDE

Har du inden for den sidste uge (to uger) ...

... været meget beruset?

(Hvis ja:) Hvor mange gange?

Været stærkt påvirket af medicin eller stoffer?

(Hvis ja) Hvor mange gange?

Impulsivt har indladt dig seksuelt med nogen eller har haft kortvarige affærer? *(Hvis ja)* Hvor mange gange?

Haft nogle episoder hvor du spiste så meget mad, at du fik smerter eller var nødt til at tvinge dig selv til at kaste op?

(Hvis ja) Hvor mange gange?

Taget på store indkøbsture hvor du brugte en masse penge på ting du ikke havde brug for eller ikke havde råd til?

(Hvis ja) Hvor mange gange?

Mistet besindelsen og virkelig råbt og skreget af nogen?

(Hvis ja) Hvor mange gange?

Truet med fysisk at skade nogen (fx fortalt nogen at du ville slå ham, dolke ham, eller slå ham ihjel)? *(Hvis ja)* Hvor mange gange?

Fysisk angrebet eller misbrugt nogen (fx slået eller sparket nogen)?

(Hvis ja) Hvor mange gange?

Kommet i slagsmål? *(Hvis ja)* Hvor mange gange?

Med vilje beskadiget ejendom (fx smadret tallerkener, ødelagt møbler, ødelagt nogens bil)? (*Hvis ja*) Hvor mange gange?

Kørt alt for hurtigt eller mens du var påvirket af alkohol eller stoffer? (*Hvis ja*) Hvor mange gange?

Gjort noget ulovligt (fx butikstyveri, solgt stoffer, solgt hælervarer)? (*Hvis ja*) Hvor mange gange?

Hvis der er blevet svaret ja til nogle af spørgsmålene omkring impulsivitet, spørg om intensiteten og hyppigheden af symptomerne. Spørg også om eksempler. Sæt så cirkel om det tal, der bedst repræsenterer den beskrevne og/eller observerede sværhedsgrad af symptomer.

0	Ingen symptomer	Ingen impulsivitet rapporteret eller observeret under interviewet.
1	Milde symptomer	1-2 impulsive handlinger (fx et ædegilde og et tilfælde af overdreven alkoholforbrug)
2	Moderate symptomer	Et tydeligt mønster af impulsivitet (dvs. 3-4 tilfælde af en type impulsivitet).
3	Alvorlige symptomer	To tydelige mønstre af impulsivitet (dvs. 3-4 tilfælde af to separate typer impulsivitet).
4	Svære symptomer	Tre eller flere tydelige mønstre af impulsivitet (dvs. 3-4 tilfælde af tre eller flere separate typer af impulsivitet).

MØNSTER AF USTABILE OG INTENSE INTERPERSONELLE FORHOLD KARAKTERISERET VED SKIFTEN MELLEM EKSTREMER AF IDEALISERING OG DEVALUERING

Har du inden for den sidste uge (to uger) ...

... følt had mod nogen som du har følelser for og har behov for (fx en slægtning, ven, romantisk partner, eller behandler)?

Hvad med at virkeligt at have følt dig skuffet over nogen, som du føler dig tæt knyttet til?

(Hvis ja til nogen af dem)

Var dette fordi han eller hun ikke lod til at tage sig nok af dig på den måde, som du følte du havde behov for? Fordi han eller hun ikke var der nok for dig?

Gået fra at føle dig rigtig afhængig af nogen til at have behov for at få stor afstand til ham eller hende?

(Hvis ja) Var dette fordi du frygtede at blive kvalt eller at miste den smule fornemmelse af dig selv, som du havde?

(Hvis nej) Er du blevet fortalt at du klamrer dig til folk, som du er afhængig af og derefter prøver at slippe væk fra dem?

Haft nogen stormfulde forhold?

(Hvis nej) Nogen forhold præget af en masse skænderier?

Truet med at slå op?

Hvad med egentlige brud i parforhold?

Hvis der er blevet svaret ja til nogen af spørgsmålene omkring ustabile forhold, spørg om intensiteten og hyppigheden af symptomerne. Spørg også om eksempler. Sæt så cirkel om det tal, der bedst repræsenterer den beskrevne og/eller observerede sværhedsgrad af symptomer.

0	Ingen symptomer	Ingen ustabilitet i nære forhold rapporteret eller observeret under interviewet.
1	Milde symptomer	Lejlighedsvis tegn og symptomer på mild ustabilitet i et eller flere nære forhold (fx skændtes, truet med at afslutte forhold).
2	Moderate symptomer	Hyppige tegn og symptomer på mild ustabilitet i et eller flere forhold.
3	Alvorlige symptomer	Hyppige tegn og symptomer på alvorlig ustabilitet i et eller flere forhold (fx intense skænderier, slået op med kæresten). Kan rapportere at privatlivet virker kaotisk.
4	Svære symptomer	Daglige tegn og symptomer på alvorlig ustabilitet i et eller flere forhold. Kan rapportere at privatlivet er ude af kontrol.

SCORINGSSKEMA

1. TOTAL SCORE FOR ZAN-BPD (0-36):
(læg alle ni scoringskriterier sammen) _____
2. TOTAL SCORE FOR AFFEKTIV FORSTYRRELSE (0-12):
(læg vrede, humørsvingninger og tomhed sammen) _____
3. TOTAL SCORE FOR KOGNITIV FORSTYRRELSE (0-8):
(læg identitetsforstyrrelse og mistil-
lid/mistænksomhed/dissociation sammen) _____
4. TOTAL SCORE FOR IMPULSIVITET (0-8):
(læg selvskade/suicidalitet og andre former for im-
pulsivitet sammen) _____
5. TOTAL SCORE FOR FORSTYRRET FORHOLD (0-8):
(læg bestræbelser på at undgå forladthed og ustabile
forhold sammen) _____

/dmo juli 2012